

## Omslag voor ouderenzorg: zelf als het kan, thuis als het kan, digitaal als het kan



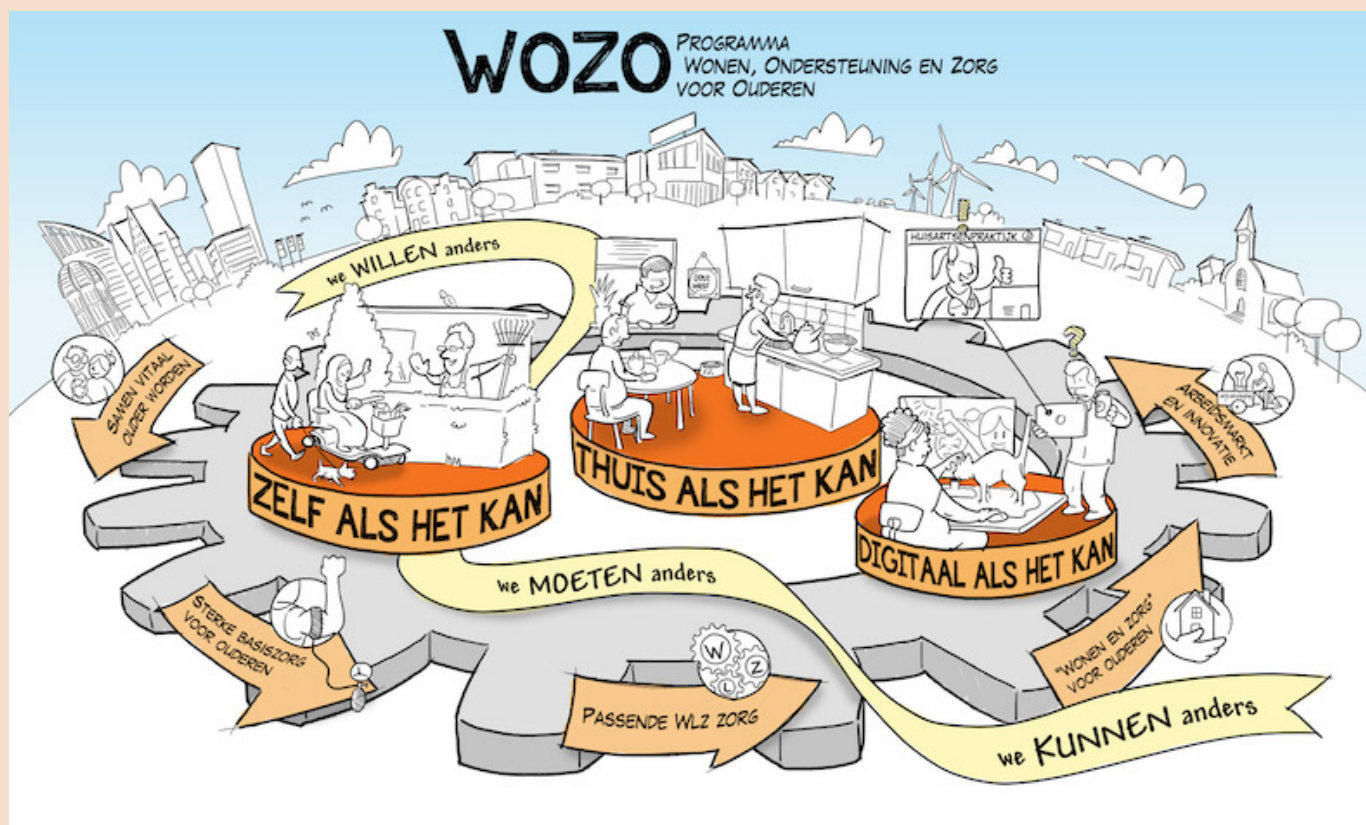
Zelf als het kan, thuis als het kan, digitaal als het kan, dat is de nieuwe norm die het ministerie van VWS stelt voor de toekomst van de ouderenzorg. In het op 4 juli gelanceerde programma WOZO passen ondersteuning en zorg zich aan aan de veranderde voorkeuren van ouderen. Waarmee WOZO financiële en personele houdbaarheid bevordert. ‘Die omslag zal niet gemakkelijk zijn, maar ik zie nu al hele goede voorbeelden’, zegt minister Conny Helder op het Waardigheid en trots-congres, waar ze zich rechtstreeks richt tot medewerkers in de verpleeghuiszorg.

Minister Conny Helder presenteerde op 4 juli 2022 het nieuwe programma voor de toekomst van de ouderenzorg: Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen, kortweg WOZO. Daarin belicht ze de nieuwe norm. Want, zo schrijft ze in een brief aan de Tweede Kamer: we willen anders, we moeten anders en we kunnen anders.

## Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen

Op de website van de Rijksoverheid lees je alle informatie over WOZO:

- [Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen \(WOZO\)](#)
- Kamerbrief van minister Helder over [het nieuwe WOZO-programma](#)
- Bijlage [Beleidskeuzes uitgelegd](#)
- Bijlage [Financiële paragraaf WOZO](#)



Klik op de tekening om uit te vergroten.

## Voorkeur van ouderen

Met het WOZO-programma wil de minister samen met partners bereiken dat ondersteuning en zorg zich aanpassen aan de voorkeur van ouderen om zo lang mogelijk regie op het eigen leven te houden en dat zware, complexe zorgvragen zo lang mogelijk worden uitgesteld of zelfs worden voorkomen.

**‘We moeten deze omslag maken terwijl het al heel druk is in de zorg.’**  
**Minister Conny Helder**

## We willen anders

Minister Helder vertelde over het nieuwe programma op het Waardigheid en trots-congres in Nieuwegein op 4 juli. Nederlanders worden steeds ouder en ouderen in Nederland zijn een steeds diversere groep. Mensen willen zo lang mogelijk zelfstandig zijn, regie houden op hun eigen leven en wonen op een plek waar ze zich thuis voelen. Ouderen willen daarom ook dat de zorg en ondersteuning om hen heen anders wordt georganiseerd.

‘Ouderen willen het op een andere manier, dat zien we in de afgelopen jaren’, zegt minister Helder. ‘Veel meer ouderen wonen in de thuissituatie en willen daar ook blijven wonen. Bijvoorbeeld met hun partner samen. Daar hebben wij de zorg in de thuissituatie onvoldoende op ingericht.’

## We moeten anders

Niet alleen de voorkeuren maar ook de omstandigheden van ouderen veranderen. We kunnen zorg en ondersteuning niet blijven verlenen zoals we dat nu gewend zijn. Dat komt vooral doordat er steeds minder zorgpersoneel is. Op dit moment werkt ongeveer 1 op de 6 werknemers in de zorg en er zijn nu al veel vacatures. Omdat de zorgvraag groter wordt zal dat toenemen naar 1 op de 5 in 2030, 1 op de 4 in 2040 en 1 op de 3 in 2060. Dit scenario is niet realistisch en ook niet wenselijk. De uitdaging is dus om de vraag naar arbeidskrachten flink te beperken.



Minister Helder vervolgt: ‘Als we niet nu in beweging komen, dan loopt de zorg alleen nog maar meer vast. Omdat het aantal mensen dat we nodig hebben voor de mensen die zorg nodig hebben, volstrekt onvoldoende is. Willen we voorkomen dat we in een scenario terechtkomen dat we alleen maar moeten verschrallen, dan moeten we nu een omslag maken. En ik realiseer me dat we deze omslag moeten maken terwijl het al heel druk is in de zorg. Maar het goede nieuws is dat ik nu al hele goede voorbeelden zie van deze omslag.’

**Kijk en luister naar minister Helder op het congres op 4 juli**

## **We kunnen anders**

Duidelijk is dat we de zorg en ondersteuning voor ouderen anders willen en moeten vormgeven. Op veel plaatsen in ons land zien we gelukkig dat we ook anders kunnen. Bijvoorbeeld in Ede, Dongen en Hollandscheveld, waar een zorgarrangeur samen met de cliënt en zijn naasten kijkt naar wat er nodig is voor de gewenste situatie.

## **Zelf, thuis en digitaal als het kan**

Een nieuwe norm maakt duidelijk hoe we dat dan anders willen, moeten en kunnen. ‘Zoveel mogelijk zelf als het kan, zoveel mogelijk thuis als het kan en zoveel mogelijk digitaal als het kan’, aldus minister Helder. ‘Een omslag van overnemen naar: wat hebben mensen nodig om het vooral zelf te kunnen? Echt gericht op het door kunnen leven van je eigen leven.’ De minister noemt reablement als een goed voorbeeld van dit idee.

Dus zelf als het kan, thuis als het kan en digitaal als het kan wordt de nieuwe norm. Wat de drie concepten in deze norm verbindt is dat het altijd ‘samen’ is: samen met naasten, met de samenleving, met de informele zorgverleners, samenwerking van en met zorgverleners (over de domeinen heen), en digitaal om samen met anderen tot oplossingen te komen.



## Focus op de thuissituatie

‘Ook met elkaar de dilemma’s onderkennen als we tegen schaarste aanlopen’, vindt de minister. ‘Daar is bijvoorbeeld een andere manier van organiseren voor nodig. We moeten de focus echt verplaatsen naar de thuissituatie. En dat zal niet gemakkelijk zijn. Daarom hebben we actielijnen uitgezet in het programma WOZO. Ik hoop dat we over vijf jaar terugkijkend kunnen zeggen: we hebben deze omslag echt goed gemaakt met elkaar.’

**In het nieuwe programma zijn 5 actielijnen uitgezet, die bijdragen aan de opgave voor een toekomstbestendige ouderenzorg:**

### **Actielijn 1: Samen vitaal ouder worden**

De eerste actielijn bevordert dat mensen samen vitaal oud kunnen worden, in een omgeving die aansluit op hun behoeften. Het stimuleert ‘de beweging naar de voorkant’: normaliseren in plaats van medicaliseren.

### **Actielijn 2: Sterke basiszorg voor ouderen**

Sterke en effectieve basiszorg zorgt ervoor dat ouderen zorg en behandeling krijgen die bijdragen aan gezondheid en kwaliteit van leven. Zij ontvangen die zorg van zorgprofessionals die met plezier hun werk doen.

### **Actielijn 3: Passende Wlz-zorg**

Op dit moment is verpleegzorg in het kader van de Wet langdurige zorg (Wlz) meestal zorg in een instelling. Het arbeidsmarktvraagstuk, de wijzigende behoefte van ouderen en het vraagstuk van de financiële houdbaarheid maken het nodig om de verpleegzorg anders te organiseren.

### **Actielijn 4: 'Wonen en zorg' voor ouderen**

De bedoeling van deze actielijn is komen tot geschikte woningen voor alle ouderen.

### **Actielijn 5: Arbeidsmarkt en Innovatie**

Op dit moment werkt 1 op de 6 mensen in de zorg. Als er niets gedaan wordt zullen de tekorten aan zorgmedewerkers nog groter worden. Dit komt door dubbele vergrijzing: zowel toename van het aantal ouderen als toename van de levensverwachting.

*Door Hansje Langedijk*

---

**tags:**

[Waardigheid en trots-congres 2022](#) (12)

**thema:**

[Toekomst verpleeghuiszorg](#) (81)